

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIJA, KI ŠE IZHAJA

PLANINSKI

VESTNIK

1
2020

SPD
1893
PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

9 1770350434008

3,90 €

TEMA MESECA

Orodno plezanje

Z NAMI NA POT

Matreier Tauernhaus

125 let
Planinskega
vestnika

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – AKCIJA

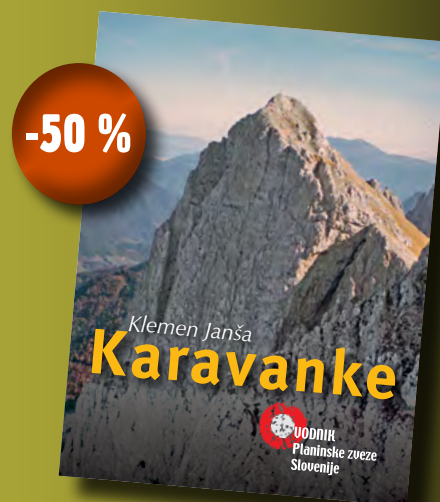
VODNIK KARAVANKE, Klemen Janša

Ob številnih podatkih o izhodiščih, kočah, prehodih in vzponih na vrhove Karavank, od skrajnega zahoda pri Trbižu do masiva Uršlje gore na vzhodu, je avtor natresel še obilo geografskih, zgodovinskih, geoloških, etimoloških, botaničnih in zooloških podatkov. Opisani so tudi vzponi in prečenja na skrajnem zahodu gorovja v Italiji, kar je popolnoma novo, pionirsko delo v slovenski vodniški literaturi.

Format: 120 x 160 mm; 352 strani, mehka vezava

CENA: V času od 15. 1. 2020 do 15. 2. 2020 lahko odnik kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 2,95 €* (redna cena: 5,90 €*).

*DDV je obračunan v ceni. Stroške poštnine plača naročnik.

NOVO V PLANINSKI TRGOVINI V LETU 2019

V letu 2019 je Planinska založba PZS izdala veliko novih knjig.

Od vodnikov so izšli: V zasnežene gore, Dolomiti po dolgem in počez, Julijske Alpe: osrednji del, v angleški jezik je bil preveden Vodnik s slovenske planinske poti. Od leposlovja: Tista lepa leta, Vprašaj goro, Plezalna tehnika (ponatis knjige), s področja mladinske literature pa: Pravljica o Gamsku Viliju in gorskih rožicah. VABLJENI K NAKUPU!

INFORMACIJE · NAKUP · NAROČILA

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJI IN ZALOŽNIK:

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja petnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje. 120. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK:

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl, Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate, Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Šteinbuch

ZUNANJI SODELAVCI:

Peter Šilak, Mitja Filipič, Jurij Ravnik

LEKTORIRANJE:

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško, Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE:

Mojca Daris

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

NAKLADA: 4500 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu: <https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

080 18 93

Transakcijski račun PZS:

IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDLSI22

DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 39 EUR, 63 EUR za tujino, posamezna številka 3,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25% popusta na letno naročnino Planinskega vestnika. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra za prihodnje leto.

Izdajanje revije sofinancira Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS), št. pog. 630-183/2017-1.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

FS Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

Gregor Kresal v 2. raztežaju smeri The Empire Strikes Back, M11 (Aosta, Val Valleile, Italija), januarja 2001, 3. ponovitev smeri Foto: Dejan Miškovič

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Samomorilci včeraj, norci danes, povprečneži jutri

Kadar našo rutino, ustaljenost in tisto, česar smo navajeni, prekine nekaj novega, nenavadnega, se odzovemo na različne načine. Sprememb pogosto nimamo radi, saj pomenijo napor, predstavljajo negotovost in odpirajo vrata, za katera sploh nismo vedeli, da obstajajo. Ker nas je strah – tako tega, da nam bo odvzeto, kar že imamo, kot privlačnosti tistega novega – se skrijemo za besedami: ekstremno, neumno, nesmiselno, škodljivo, nevarno, izkušnje ... Celo Turistovski klub Skala, ki se mu moramo zahvaliti za začetek organiziranega alpinizma, kakršnega poznamo danes, se je na primer srečeval z očitki, da goji ekstremno početje, ki meji na samomor. Kratico TKS so skeptični planinci in sploh javnost prekrstili v Trapasti klub samomorilcev.¹

Prvi gorski kolesarji so med planinci sprva vzbujali občudovanje, vzporedno s priljubljenostjo te dejavnosti pa je začelo rasti tudi negodovanje, celo sovražstvo, predvsem med tistimi, ki so se sprememb začeli bati. "Divjakov" na kolesih pa je vedno več in gorsko kolesarjenje postaja vsakdanja športna dejavnost v hribih. Kakor se je dogajalo in se dogaja z alpinističnim smučanjem, gorskim kolesarjenjem, s plezanjem po feratah, z "vročim" opremljanjem smeri s svedrovci in ne nazadnje z orodnim plezanjem, "drytoolanjem", ki mu posvečamo januarско številko. Novosti torej takoj, ko se pojavijo, pogosto označimo z različnimi (pogosto neutemeljenimi) pridevniki, ne da bi sploh vedeli, za kaj točno gre, hkrati pa nas tako vznemirijo, da se ne moremo nehati ukvarjati z njimi. Razlog je navadno strah, v kakršni koli obliki pač je mogoč. Dejstvo je, da se krog plezalcev, ki zatikajo cepine, namesto da bi jih zabijali, zaradi različnih razlogov širi, enako pa zaradi različnih razlogov nekateri tovrstnemu plezanju nasprotujejo. Temu se ni mogoče izogniti in s tem ni nič narobe, narobe pa je, da sodimo o nečem, česar ne poznamo. Torej je treba stvari najprej spoznati, šele potem presojeti o njih. Pri tem pa se moramo zavedati, da smo pri svojih dejavnostih omejeni prav vsi in da naša svoboda sega do meje svobode drugega. Star alpinist, ki je nekoč pozimi ključovalno rinil v gore kljub prepovedi svojih mentorjev, tam pustil nekaj klinov ali označil prehode na brezpotjih, bo mogoče robantil nad mladino, ki s cepini in derezami praska po "njegovih kopni" smeri in jo uničuje, edini argument pa bo sklicevanje na avtoriteto, kar pa je v resnici zmota, in ne argument. Kot že rečeno, je treba stvari spoznati, šele potem presojeti, poleg tega pa je treba najti konstruktivne rešitve in ne povzročati težav (na misel mi najprej pride nastavljanje smrtno nevarnih pasti gorskim kolesarjem), saj se s cepini in derezami skala zares tudi poškoduje.

Težko je reči, ali je orodno plezanje prišlo iz hribov v doline ali obratno, je pa tudi v dolini vse bolj priljubljeno, in sicer kot rekreacija, trening ali tekmovalna disciplina, ki se je razvila iz lednega plezanja. V dolini je konfliktov med klasičnimi plezalci in "drytoolaši" manj, saj že od vsega začetka veljajo (ne)zapisani dogovori o tem, kje se sme plezati z orodji in kako

¹ Ilustrirani Slovenec, tedenska priloga Slovenca, 23. maj 1926. Vir: Gore-ljudje: Turistovski klub Skala, 2. 2. 2011; <https://www.gore-ljudje.net/novosti/6224/>.

to početi, poleg tega pa se navadna plezališča od orodnih že v osnovi razlikujejo in pogosto niso najbolj primerna za obe vrsti plezanja hkrati. Strpnost, dogovori, razumevanje in predvsem medsebojno spoštovanje so torej razlogi, da se je orodno plezanje kot šport in tekmovalna disciplina zadnja leta vendarle začelo pospešeno razvijati. A ker gre za nov šport z malo "igralci", je posledično oprema zelo težko dostopna in temu primerno izredno draga. Če so cepini tvoja najljubša igranja in jih želiš malce pogosteje uporabljati (ali sploh uporabljati, saj ledu pri nas skoraj ni več), jih moraš temu prilagoditi sam ali pa zanje odšteti znatno več, kot stanejo navadni ledni cepini. Tako kot pred dvajsetimi leti si moraš še danes plezalne čevlje s pritrjenimi derezami narediti kar sam, če nimaš ravno polnega šparovca ali sreče, da jih dobiš od kakega izmed prvih "drytoolašev".

Ali se bo to kmalu spremenilo, ne vemo. Verjetno se bo, saj se za to dejavnost zanima vedno več plezalcev, kar pomeni tudi večjo proizvodnjo opreme in lažjo dostopnost. Še enkrat pa naj poudarim, da je treba stvari, preden presojamo o njih, spoznati. Možnosti za to vam ponuja tudi *Planinski vestnik*, tokrat s predstavitev športa in alpinistične dejavnosti, ki si počasi, a zanesljivo utira pot v ospredje pozornosti plezalne javnosti. Kot nekoč športno plezanje, ki ni bilo "pravo" plezanje, in "alpski slog", ki je bil po mnenju nekaterih avtoritet v preteklosti za Himalajo in sploh plezanje na velikih višinah popolnoma neprimeren.

Marta Krejan Čokl

**USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI.**

UVODNIK

1 Samomorilci včeraj, norci danes, povprečneži jutri

Marta Krejan Čokl

ORODNO PLEZANJE

4 Polnoletni šport ...

Marta Krejan Čokl

ORODNO PLEZANJE

6 Cepine smo izdelali sami

Marta Krejan Čokl

ORODNO PLEZANJE

10 S cepini po Sloveniji

Vili Guček

ORODNO PLEZANJE

13 O čem sploh govorimo

Marta Krejan Čokl

15 Slovenska plezališča za orodno plezanje

Marta Krejan Čokl

ORODNO PLEZANJE

16 Tekmovanja

Marta Krejan Čokl

ORODNO PLEZANJE

18 Fizično izredno zahteven šport

Maja Šuštar

SEXTENSKI DOLOMITI

20 Spregledana gora nad Sextenom

Matija Turk

ALPINIZEM

24 The Bugaboos

Aleksij Kraljič

OPREMA

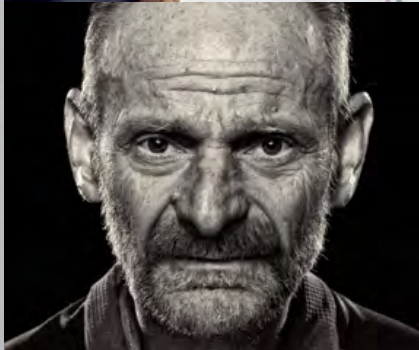
28 Pohodna obutev pa taka!

Olga Kolenc

- TEMATSKI INTERJUJ**
- 31 **Požarna varnost v planinskih kočah**
Mire Steinbuch
- Z NAMI NA POT**
- 34 **S smučmi po starodavnih trgovskih poteh**
Tomaž Hrovat
- INTERJUJ**
- 43 **Jim Donini**
Mire Steinbuch
- ZGODOVINA**
- 47 **Sto let planinstva v Mežiški dolini**
Franc Verovnik
- DOŽIVETJA**
- 52 **Ugotovitev dneva**
Franci Horvat
- INTERJUJ**
- 53 **Franci Horvat**
Vladimir Habjan
- PRVA POMOČ**
- 56 **Pogosta nenadna obolenja**
Tea Poznajšek

- MINIATURA**
- 59 **Potomstvo**
Oton Naglost
- VARSTVO NARAVE**
- 60 **Gašperjev kostanj**
Mateja Kišek
- NARAVA**
- 62 **Najdemo jih tudi v gorah**
Jana Kus Veenvliet
- KOLUMNNA**
- 64 **Marta**
Mateja Pate
- DOŽIVETJA IN SPOZNANJA**
- 66 **Kanarski veter**
Nuša Maver
- RAZMIŠLJANJE**
- 68 **Ustavljiv, a večer**
Nuša Maver
- RAZMIŠLJANJE**
- 70 **Na Mangrsko sedlo**
Anica Podobnik
- 72 **NOVICE IZ VERTIKALE**
- 74 **ŠPORTNOPEZALNE NOVICE**
- 75 **LITERATURA**
- 77 **PLANINSKA ORGANIZACIJA**
- 80 **NOVICE**

PD CELJE MATICA JE V DOBRIH DVEH LETIH OSTALO BREZ KOCBEKOVEGA DOMA NA KOROŠICI IN FRISCHAUFOVEGA DOMA NA OKREŠLJU, DVEH PLANINSKIH DOMOV NA TRASI SLOVENSKE PLANINSKE POTI.

SVOJ DAR ZA NOVI FRISCHAUF OV DOM LAHKO NAKAŽETE NA RAČUN

**ABANKA CELJE,
TRR: 0510 0801 6743 162.**

DRUŠTVO SE ZAHVALJUJE ZA VAŠ PRISPEVEK.

**POŠLJITE SPOROČILO
SMS S KLJUČNO BESEDO GRS5
NA ŠTEVILKO 1919 IN PRISPEVALI
BOSTE 5 € ZA GRADNJO NOVIH
PROSTOROV DGRS KAMNIK.**

